

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

УВОД

“Због предмета који задовољавају његову тренутну лакомост, свуда уништава крупне биљке које чувају тло, што брзо доводи до неплодности земљишта које насељава, проузрокује усахнуће извора, уклања животиње које су ту налазиле храну, и доводи до тога да су велики делови Земље, некада веома плодни и у сваком погледу веома насељени, сада голи, неплодни, ненастањиви, пусти. Рекло би се да је предодређен да, пошто Земљину куглу учини ненастањивом, сам себе искорени.”

Жан Батист Ламарк о *Homo sapiensu*
(Зоолошка филозофија, 1809.год)

Два века касније, након бројних догађаја из прошлости (ратови, разарања, нуклеарне експлозије, откриће нафте али и њена бесомучна (зло)употреба, индустријализација, саобраћај, ископавање руда, експанзија становништва, повећан ниво потреба савременог човека у свим аспектима...) чини се да је Ламарк био више него у праву.

Да ли је савремени човек у стању да преузме одговорност за Планету и да предузме све што може за спас, и наше врсте и осталих врста и јединог дома који имамо - Земље?

ДА ЛИ ЋЕМО ОВАКВЕ ПРЕДЕЛЕ ...

... ПРЕТВОРИТИ У ОВАКВЕ ?

НАСТАНАК КОНЦЕПТА “ОДРЖИВИ РАЗВОЈ”

Велике еколошке дебате водиле су се у круговима заинтересованим за заштиту и очување животне средине још 60-тих година прошлог века.

У мају 1971.год. одржана је међународна конференција која је окупила стручњаке за људску околинду. Резултати анализе стања су навели на закључак да је ниво нарушене равнотеже између човека и природе толико драматичан, да су упутили апел Уједињеним нацијама, који је потписало 2.200 научника из читавог света.

Следеће године, 1972., одржана је прва конференција Уједињених нација о заштити људског окружења у Стокхолму, а најзначајнији резултат је формирање Програма Уједињених нација за околину (UNEP).

Подстакнуте закључцима из Стокхолма, многе организације цивилног друштва почеле су активније да се баве еколошким темама, а сама идеја о одрживом развоју рођена је 80-тих управо у овим круговима. Термином “одрживи развој” означен је развој друштава у складу са еколошким могућностима и способностима самообнављања ресурса које човек из природе користи. Најкраће - не узимати више него што природа може да обнови. Термин је, дакле, обухватао само еколошку димензију одрживог развоја.

1983. год. Генерална скупштина УН формирала је Светску комисију за околину и развој, која је окупљала све водеће стручњаке из ове области. Након 4 године рада, комисија је објавила извештај под називом “Наша заједничка будућност”.

У овом документу, концепт “одрживи развој” је проширен повезујући еколошка питања очувања природе са свим најважнијим друштвеним аспектима развоја, тако да је постао општеприхваћен и незаобилазан појам у многим институцијама света.

Други светски еколошки самит одржан је 1992.год. у Рио де Жанеиру. Тада је усвојен низ докумената. Један од њих је “Агенда 21”, по многим непревазиђен документ до данашњих дана, који је формулисао стратегију неопходних промена у ставу према природи и развоју на прагу 21.века.

За тему о одрживом развоју изузетно је значајно што су тада формулисани основни принципи одрживости.

Издајамо :

- *Брига за одрживи развој треба да буде у центру интересовања људске врсте.*
- *Право на развој мора да се испуњава на начин који води рачуна о једнаком праву садашњих и будућих генерација да задовоље своје еколошке и развојне потребе.*

- Да би се постигао одрживи развој, еколошка заштита мора постати интегрални део развојног процеса.

- Еколошки проблеми се најбоље решавају путем широке партиципације грађана на свим релевантним нивоима одлучивања, што подразумева право на све информације које се тичу заштите природе и људског здравља.

- Успостављањем ефективне еколошке легислативе и регулативе треба обезбедити квалитетан еколошки менаџмент и примену одговарајућих еколошких стандарда.

- Државе треба да развијају национално еколошко право које санкционише одговорност оних који загађују и које обезбеђује компензацију жртвама загађења и других еколошких штета.

- ...

“ОДРЖИВИ РАЗВОЈ” У 21. ВЕКУ

2002.год. у Јоханесбургу, под окриљем УН одржана је Конференција о одрживом развоју, на којој се даље развијао концепт одрживости.

Дефинисано је да одрживост има три стуба или три димензије : еколошку, економску и социјалну.

Многи додају и четврти стуб или димензију, без које основне три не могу бити примењене у пракси. То је институционална димензија.

Ekonomija

Okruženje

Društvo

Društvo

Општеприхваћена дефиниција одрживог развоја :

“Одрживи развој представља интегрални економски, технолошки, социјални и културни развој, усклађен са потребама заштите и унапређења животне средине, који омогућава садашњим и будућим генерацијама задовољавање њихових потреба и побољшање квалитета живота“.

Поред УН, које су имале улогу у формулисању концепта одрживог развоја и напора да се он примени, зачајан је и ангажман Европске уније на овом пољу.

Политика у области животне средине интегрисана је у уговорну структуру Заједнице 1987.год. Јединственим европским актом, затим се њен оквир допуњавао и ревидирао низом докумената : Уговор о ЕУ (1992.), Амстердамски уговор (1997.), Уговор из Нице (2003.), Лисабонски уговор (2009.).

Најзначајнији документ ЕУ у вези са одрживим развојем је Стратегија “*Одржива Европа за бољи свет*” (2001.), у којој су прецизно дефинисани оквири деловања на овом пољу.

Један од предуслова за отпочињање преговора о приступању ЕУ нове државе-кандидата, односи се на усвајање Националне стратегије одрживог развоја.

ОДРЖИВИ РАЗВОЈ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

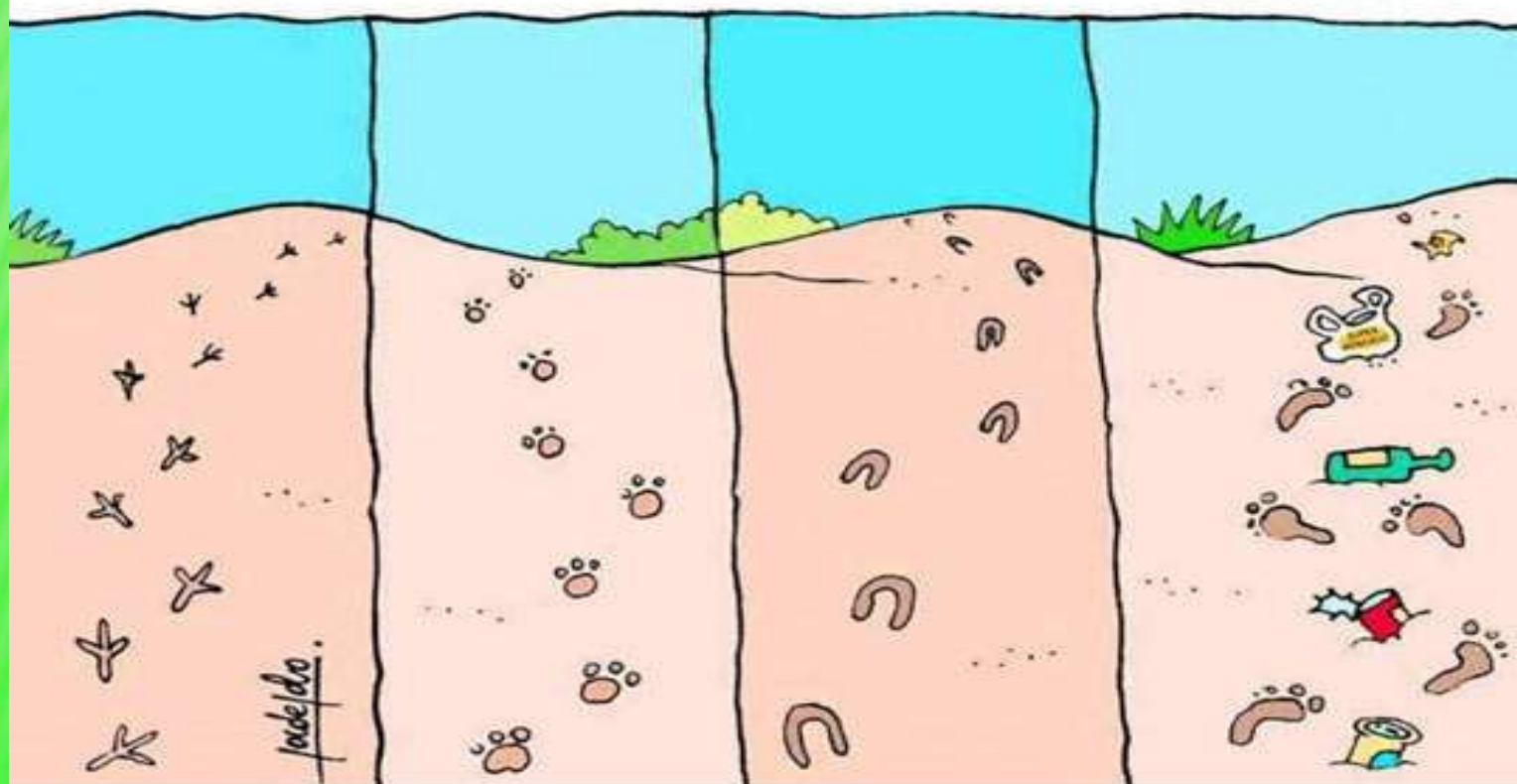
2008. год. Народна скупштина Републике Србије усвојила је Националну стратегију одрживог развоја, у којој између осталог пише:

“ Визија одрживог развоја Републике Србије

Република Србија је 2017.год. институционално и економски развијена држава са адекватном инфраструктуром, компатибилна са стандардима ЕУ, са привредом заснованом на знању, ефикасно коришћеним природним и створеним ресурсима, већом ефикасношћу и продуктивношћу, богата образованим људима, са очуваном животним средином, историјским и културним наслеђем, држава у којој постоји партнерство јавног, приватног и цивилног сектора и која пружа једнаке могућности за све грађане.”

“ЕКОЛОШКИ ОТИСАК” КАО МЕРА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

ANIMAL FOOTPRINTS

more funny stuff at FUNNYASDUCK.NET

Све више података указује да људи не живе у оквирима капацитета Планете Земље и да наша цивилизација годишње троши више него што Земља може да обнови за исто време. Еколошки дефицит мора се надокнадити из неодрживих извора, највише из прошлости употребом фосилних горива, али и “позајмљивањем” из будућности као прекомерно коришћење шума и мора.

Да би се у данашње време задовољиле потребе наше врсте, потребна нам је једна и по Планаета!

Термин “еколошки отисак” је покушај да се освети величина проблема у којем смо.

То је површина Земље потребна за производњу хране, енергије и других добара потребних да би се задржао садашњи потрошачки начин живота.

Мери се у хектарима и показује колико је свакоме од нас, односно граду или држави, потребно површине Планете да задовољи потребе у храни, становању, енергији, транспорту, збрињавању отпада...

Израчунато је да је природни биолошки капацитет Земље до 2 глобална хектара по човеку. Још 2008.год., за задовољавање потреба људи су трошили 2,7 глобалних хектара по глави!

Светски фонд за заштиту природе од 2009.год мери еколошки отисак и представља га јавности. Објављују датум у години када је човечанство потрошило више природних ресурса него што их Планета може обновити.

Тај дан назван је "Earth Overshoot Day".

19. августа 2014.године, ова институција је објавила:

“На данашњи дан потрошили смо све природне ресурсе које Земља може да обнови у току од године дана. Од данас живимо на кредит.”

19. АВГУСТ 2014.ГОДИНЕ

**EARTH
OVER
SHOOT
DAY**

2014

Anno	Giorno dell'overshoot
1987	19 DICEMBRE
1990	7 DICEMBRE
1995	21 NOVEMBRE
2000	1 NOVEMBRE
2005	20 OTTOBRE
2007	26 OTTOBRE
2008	23 SETTEMBRE
2009	25 SETTEMBRE
2010	21 AGOSTO
2011	27 SETTEMBRE
2012	22 AGOSTO
2013	20 AGOSTO

OUR ECOLOGICAL FOOTPRINT

How many 'Earths' worth of resources do we consume?

Global human population (Billions)

CO₂ emissions per year (Gigatonnes)

3A KPAJ

Zamislite da drveće emituje Wi-Fi signale. Sadili bismo čitave šume, a time verovatno i spasili planetu.

Šteta što drveće samo stvara kiseonik bez kog ne možemo da dišemo.

Tek kada se poslednje drvo osuši i kada se poslednja rijeka otruje i kada se poslednja riba ulovi, tek onda ćemo da shvatimo da ne možemo jesti novac ...

Планета и живот на њој зависе од нас!

Најгора од свих грешака је не чинити ништа
зато што мислиш да је то премало.

Уколико свако учини онолико колико може,
Земља ће бити лепше место за живот.

ЗЕМЉА НАМ ЈЕ ЈЕДИНИ ДОМ!

ХВАЛА НА ПАЖЊИ.

дипл.биолог Душица Ристовић

У презентацији коришћени различити извори: “Универзитет и одрживи развој”, група аутора, Факултет политичких наука Универзитета у Београду (2011.год); Стратегија ЕУ “Одржива Европа за бољи свет” (2001.); Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије (2008.год); сајт Светског фонда за заштиту природе идр